

Summary scheme of the progress report on the National Action Plan EFRO

Action Point	Deliverables	Delivery Date	Responsible Partner	Outcome
<i>Nr</i> <i>Description action Point</i>	<i>Nr.</i> <i>Description Deliverable</i>			
Public Procurement				
1. The Dutch Authorities shall reinforce the awareness that the basic principles of the EC Treaty and General Community law principles have also to be respected for Public Procurement (below and above the thresholds).	1. The State Secretary of the responsible coordinating Ministry of Economic Affairs will send <u>a letter</u> to reinforce the awareness for a good check on the internal market relevance.	December 2006	Ministry of Economic Affairs	Letters have been sent to the MA's of the five Dutch Operational Programs. These letters can be found in attachment 1.
	2. Organizing an expert commission (representatives of the MA's and the Member State Authority) to advise about practical guidelines and give the possibility of peer reviews.	January 2007	Ministry of Economic Affairs and Managing Authorities	The outline of the expert commission (members, process and targets) is included in attachment 2.
Article 4 Commission Regulation No 438/2001				
2. A sampling method for selecting on the spot verifications.	3. A description of the sample method for each program, which is used to select projects for verification on the spot.	January 2007	Managing Authorities.	The MA's of the five operational programs have stated their sampling methods or (in one case) stated the process to achieve this method.
3. A uniform and complete set of checklists for the administrative verifications (100%). This checklist includes checks for public procurement below the thresholds and must cover all relevant aspects of eligibility.	4. A checklist for <u>administrative</u> verifications in accordance to article 4.	January 2007 May 2007	Ministry of Economic Affairs. The Auditors of the	The checklists are included as attachment 4A to 4I. These will be sent to the MA's in the second half of January and used from that moment on..

Action Point	Deliverables	Delivery Date	Responsible Partner	Outcome
			programs.	The auditors of the programs have to declare in May 2007 that the MA's are using the checklists from January 2007
4. A uniform and much more complete checklist for the verifications on the spot. This checklist includes checks for public procurement below the thresholds and must cover all relevant aspects of eligibility.	5. A checklist for verifications on the spot in accordance to article 4 and use of this checklist in the first 6 month after starting an project..	January 2007	Ministry of Economic Affairs.	The checklist is included as attachment 5. This checklist will be sent to the MA's in the second half of January.
			The Auditors of the programs.	The Auditors of the programs have to declare in May 2007 that the MA's are using the checklists starting January 2007.
5.. A clear description of the control results with a categorization and good registration of the findings for use by the MA and also to report to the final beneficiary	6. <u>Format for the categorization en registration of findings.</u>	January 2007	Managing Authority and program auditors.	Registration of the results will be based on the categories given in the checklists. The programs starts the registration at the beginning of January. The questionnaire survey of the Operational Program East Netherlands is as example included as attachment 6.
<i>Article 9 Commission Regulation No 438/2001</i>				
7. A uniform checklist for the verifications of the paying authority. This checklist verifies the work of the MA	8. A checklist for <u>administrative</u> verifications in accordance to article 9	January 2007	Ministry of Economic Affairs.	The checklist is included as attachment 8. This checklist will be sent to the PA's in January and has to be used immediately

Action Point	Deliverables	Delivery Date	Responsible Partner	Outcome
				These checklist has to be combined with an improved feedback of the audit visits and fact finding according to the article 4 control. In mid 2007 the program auditor notifies in his report of findings in which way the MA's and PA's complied to the arrangements made in this Action Plan.
8 Improve the education and knowledge of the paying authority.	9. In 2006 there will be an additional course for the members of the paying Authority. The <u>course material</u> will be send to the EC as a <u>deliverable</u>. The course will be held as many times as necessary for new employees of the Paying Authority	19-12-2006	Ministry of Economic Affairs Participation of the European Commission and the Paying Authorities.	On 19 December 2006 a training day was organized for the Paying Authorities. Furthermore, presentations on irregularities and state aid were given. The presentations are included in the attachments 9A to 9D. A report of the meeting is included in attachment 9E. Furthermore, the list of participants is sent as attachment 9F. The course material is already handed over to the EC.
Evidence about the implementation action points 2-7	10. <u>Evidence</u> of the use of the description of findings by the MA's	1-5-2007	Auditor of the programs	Mid 2007 the program auditors shall draw up a separate Report of Findings. This report will state in which way the MA's use the deliverables 1 to 8. These reports will be included in the final report on the Action Plan to the Commission. An agreement on this procedure is made on 22 and 23 January. The report of this meeting is included as attachment 10

Action Point	Deliverables	Delivery Date	Responsible Partner	Outcome
<i>Article 10 Commission Regulation No 438/2001</i>				
9. A uniform and much more complete checklist for the 5% checks of the Audit Authority of the Programs. This checklist includes checks for public procurement below the thresholds and must cover all relevant aspects of eligibility	11. A checklist for 5% checks of article 10.	January 2007	Ministry of Economic Affairs.	The checklist is included as attachment 11. This checklist will be sent to the MA's in the second half of January.
10. The Auditor of the Programs has to establish clear error rates after follow up of the findings.	12. <u>Evidence</u> of the established error rates by the program Auditors	p.m.	Ministry of Economic Affairs The auditors of the programs.	The auditors of the Ministry of Economic Affairs shall review this point when they review the program-Auditors. This will be done when the sample is finished. (since the sample will generate concrete guidance on the rates).
11. System audits. The Program Auditors should make system audits and management letters timely and complete.	13. Evidence is given by the reports of in time system audits. Made by the Program Auditor	1-6-2007	The Ministry of Economic Affairs The Program Auditor	The Ministry of Economic Affairs will check the evidence when they review the work of the program Auditors. The report of the system audit itself by the Program Auditor will be handed over as evidence.
12. The Program Auditor has to take in account the findings of other controls or reviews.	14. Evidence is given by the reports of the Program Auditor	1-6-2007	The Ministry of Economic Affairs The Program Auditor	The Ministry of Economic Affairs will check the evidence when they review the work of the program Auditors. The report of the system audit itself by the Program Auditor will be handed over as evidence.

Action Point	Deliverables	Delivery Date	Responsible Partner	Outcome
13 The Program Auditor has to do his activities and report them within acceptable time	15. Timetable for the activities and delivery times.	1-7-2007	Program Auditors.	This action point will be implemented mid 2007. The program auditors agreed to perform this task. In attachment 10 a report of the meeting is included.
<i>Article 13 Commission Regulation No 438/2001</i>				
14 Improve and complete the article 13 Reports	16. A report of the most important findings in the controls (categorized) and the most important elements of the system audit/management letter must be incorporated in the art. 13 report	2007		MA's are responsible for the article 13 reports. The program auditor and The Ministry of Economic Affairs shall check the reports.
<i>Other Actions</i>				
15 More detailed review of the program Auditors	17. Every year the Ministry of Economic Affairs sends its overall review report to the EC. From 2007 there will be a more detailed report on the points mentioned in this action plan.		The Ministry of Economic Affairs	This action point will be implemented mid 2007, as agreed with the program auditors (see also the report of the meeting with the program auditors in attachment 10).
16 Ensurement that the programs in the Netherlands report en register irregularities as required by the Regulation 1684/1994, amended by Regulation 2035/2005.	18. A new Instruction Manuel for Irregularities based on the amended Regulation 2035/2005 will be provided by the Ministry of Economic Affairs.	18-12-2006	The Ministry of Economic Affairs	The Instruction Manuel is included as attachment 19. This is still a concept, as the debate still goes on about the second exception mistake found by the final beneficiary. The e-mail regarding this discussion is included as attachment 18.

Action Point	Deliverables	Delivery Date	Responsible Partner	Outcome
	19. An Instruction is given on the manual	19-12 2006	The Ministry of Economic Affairs	A presentation on the manual is given at 19-12-2006 and included as attachment 19.
17 Sample	20. A sample for detailed controls on a representative number of projects to be able to draw conclusion about the legality and regularity of operations declared tot the EC		The Ministry of Economic Affairs	The elaboration of this action point is already given in the appendix of the Action Plan. A tender for the execution can be handed over to the EC on request.
	21. Instructions for the auditors.	January 2007	The Ministry of Economic Affairs.	The auditors of the ministry of Economic Affairs draw up the instruction to implement the sample method. For the implementation of the sample method also external auditors will be hired. The sampling method will be performed under the supervision and final responsibility of the ministry of Economic Affairs. The instruction will deal with subjects as the performed activities, the to be used conventions, the documentation and the way to file documents, an instruction day, communication and the guidance by the ministry of Economic Affairs.

Staatssecretaris van Economische Zaken

Auteur

Aan
Stimulus Programmanagement
T.a.v. de heer H. Bouman
Postbus 585
5600 AN EINDHOVEN

Datum	20 DEC 2005
Lw kenmerk	
Ons kenmerk	OI/REB/CCB
Bijlage(n)	1
	6109072.b71

advies aanbesteden in het kader van EFRO

Geachte heer Bouman,

Bij de reguliere audits van de Europese programma's voor versterking van regionale en stedelijke economie in Nederland, de zogeheten Doelstelling 2-programma's, heeft de Europese Commissie (hierna: Commissie) een aantal tekortkomingen geconstateerd. Hierover heeft zij september jl. een brief gestuurd. De Commissie heeft onder andere geconcludeerd dat in Nederland de EFRO-projecten die niet onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen vallen, in veel gevallen niet op een juiste wijze zijn aanbesteed. De Commissie is er daarbij vanuit gegaan dat het transparantiebeginsel zo uitgelegd moet worden dat er altijd vooraf gepubliceerd dient te worden. In deze brief wil ik u als programma-uitvoerders van de Doelstelling 2-programma's informeren over hoe u het beste kunt handelen bij het verstrekken van opdrachten die niet onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen vallen. Dit zijn bijvoorbeeld de opdrachten waarvan de waarde onder de Europese drempelbedragen ligt, concessies voor diensten en IIB-diensten. De Aanbestedingsrichtlijnen zijn hierop weliswaar niet van toepassing, maar de algemene beginselen van het Verdrag gelden uiteraard wel. Volgens de Commissie heeft dit met name gevolgen voor de wijze waarop de aanbestedingen openbaar hadden moeten worden gemaakt.

Bezoekadres	Bezuidenhoutseweg 30
Doorkiesnummer	070 379 8034
Telefax	070 379 6094

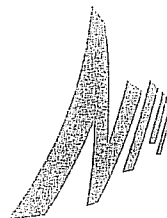
Hoofdkantoor	Bezuidenhoutseweg 30
Telefoon (070) 379 89 11	

Behandeld door	
----------------	--

Telefax (070) 347 40 81
Email ezpost@minex.nl
Website www.minex.nl

2500 EC 's-Gravenhage
Postbus 20101

Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

De Commissie is van mening dat op grond van het transparantiebeginsel ook de opdrachten die niet onder de Aanbestedingsrichtlijnen vallen, vooraf moeten worden gepubliceerd, mits ze verband houden met de interne markt. De Commissie heeft 31 juli 2006 een interpretatieve mededeling gepubliceerd waarin zij haar visie over transparantie weergeeft. De Commissie heeft een aantal zaken voor het Hof van Justitie EG gebracht, waarin volgens de Commissie niet voldoende transparant is aanbesteed. De meeste lidstaten, waaronder Nederland, zijn het niet eens met de interpretatie van de Commissie. Zij vinden dat de eis van publicatie vooraf vooral voor kleinere opdrachten te ver gaat. Nederland intervenueert daarom in deze zaken. Dit voorjaar wordt in de meest relevante zaak ("Finse keukenzaak") een uitspraak verwacht. Bovendien is Nederland van mening dat de Commissie zijn interpretatie niet met terugwerkende kracht kan laten gelden, omdat dit de rechtszekerheid aantast.

Ten einde in de toekomst problemen te voorkomen adviseer ik u bij het plaatsen van opdrachten die zijn gefinancierd met EFRO-subsidies, rekening te houden met de opvatting van de Commissie. Dit houdt in dat er bepaalde basisnormen gelden bij het verstrekken van overheidsopdrachten, te weten voorafgaande bekendmaking, niet-discriminerende selectie en gunning en de mogelijkheid tot rechtsbescherming.

- Voorafgaande bekendmaking dient (volgens de Europese Commissie) uitgelegd te worden als een bekendmaking van een voldoende toegankelijke aankondiging van de opdracht, bedoeld om de opdracht voor mededinging open te stellen. Contact opnemen met een aantal potentiële ondernemers voldoet volgens de Commissie niet. De aanbestedende dienst moet zelf besluiten welk medium gebruikt wordt voor de bekendmaking. De interne markt relevantie moet daarbij leidend zijn. Met een publicatie op de website www.aanbestedingskalender.nl (gratis) voldoet u in ieder geval aan de eisen.
- Niet discriminerende selectie en gunning houdt in dat er geen discriminerende eisen in de opdrachtbeschrijving mogen worden gesteld en evenmin discriminerende voorwaarden en termijnen mogen worden gehanteerd. Tevens dienen maatregelen om het aantal gegadigden tot een geschikt niveau te beperken transparant en niet-discriminerend te zijn. Ook de gunning dient op niet-discriminerende en transparante wijze plaats te vinden, bij eventueel onderhandelen dienen bijvoorbeeld alle inschrijvers over dezelfde informatie te beschikken.
- Mogelijkheid tot rechtsbescherming houdt voor u in dat beslissingen die voor beroep open staan (beslissingen die mogelijk Gemeenschapsrecht schenden), gemotiveerd moeten worden, hetzij in de beslissing zelf, hetzij op verzoek na de mededeling van de beslissing.

Deze basisnormen van de Commissie gelden overigens alleen voorover het gaat om opdrachten die voldoende verband houden met de interne markt. Dit betekent dat bij een opdracht onder de drempelbedragen moet worden nagegaan of deze mogelijk relevant is voor de Europese markt. Ik adviseer, indien u van mening bent dat dit niet het geval is, de

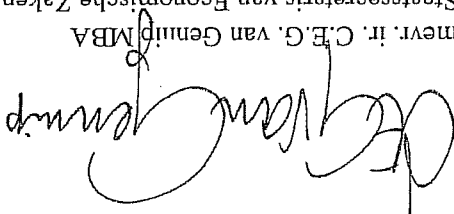

motivering daarvoor vast te leggen in het dossier. De beoordeling of er sprake is van interne markt relevantie dient volgens de Commissie gebaseerd te zijn op een evaluatie van de individuele omstandigheden van de opdracht in kwestie, zoals het onderwerp en de geschatte waarde van de opdracht, de kenmerken van de sector en de geografische ligging van de plaats van uitvoering. De Commissie geeft in haar interpretatieve mededeling niet concreet aan hoe deze criteria moeten worden toegepast. In een eerder concept van de interpretatieve mededeling heeft de Commissie wat betreft de geschatte waarde van de opdracht een ondergrens voorgesteld van 10% van het drempelbedrag (€ 527.800) voor opdrachten voor werken en 20% van het drempelbedrag (€ 42.200) voor leveringen en diensten. Vanwege verzet van lidstaten tegen de hoogte van deze grenzen heeft de Europese Commissie deze bedragen overigens niet opgenomen in de definitieve mededeling. De Commissie hanteert deze bedragen niet als formele grenzen. Maar ze geven wel een indicatie van de grenzen die de Commissie in de praktijk kan hanteren bij het beoordelen of een aanbesteding relevant is voor de interne markt.

Het ontbreken van duidelijke criteria om te bepalen of een aanbesteding relevant is voor de interne markt, vormt een belemmering om te komen tot een goede beslissing over de te volgen aanbestedingsprocedure. Ik heb daarom besloten het initiatief te nemen tot een expert-comité waarin de criteria nader gezien kunnen worden door een vertegenwoordiging van de gezamenlijke programma-uitvoerders. Het coördinatiepunt Structuurfondsen (drs. R. van Raak) van mijn Ministerie zal dit comité snel in 2007 opstarten en het secretariaat voeren. U wordt hierover binnenkort benaderd. Dit comité zou ook in concrete gevallen, daar waar een programma-uitvoerder daar aanleiding toe ziet, om advies gevraagd kunnen worden.

Nadat uitspraken van het Europees Hof van Justitie duidelijkheid verschaffen over welke transparantie-eisen er concreet gelden onder de Europese aanbestedingsdrempels, zal er Nederlandse regelgeving komen waarin deze eisen worden voorgeschreven. Zolang die duidelijkheid er niet is, adviseer ik u op bovenbeschreven wijze te handelen.

Hoogachtend,

mevr. ir. C.E.G. van Gemert MBA
Staatssecretaris van Economische Zaken

duur

Staatssecretaris van Economische Zaken

Aan

Provincie Gelderland - EU
programma-secretariaat
T.a.v. de heer F. van Bussel
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Datum

20 03 99 1400

Lw kenmerk

Ons kenmerk

OI/REB/CGB

6109072.b71

Bijlage(n)

I

Onderwerp

advies aanbesteden in het kader van EFRO

Geachte heer Van Bussel,

Bij de reguliere audits van de Europese programma's voor versterking van regionale stedelijke economie in Nederland, de zogeheten Doelstelling 2-programma's, heeft de Europese Commissie (hierna: Commissie) een aantal tekortkomingen geconstateerd. Hierover heeft zij september jl. een brief gestuurd. De Commissie heeft onder andere geconcludeerd dat in Nederland de EFRO-projecten die niet onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen vallen, in veel gevallen niet op een juiste wijze zijn aanbesteed. De Commissie is er daarbij vanuit gegaan dat het transparantiebeginsel zo uitgelegd moet worden dat er altijd vooraf gepubliceerd dient te worden. In deze brief wil ik u als programma-uitvoerders van de Doelstelling 2-programma's informeren over hoe u het beste kunt handelen bij het verstrekken van opdrachten die niet onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen vallen. Dit zijn bijvoorbeeld de opdrachten waarvan de waarde onder de Europese drempelbedragen ligt, concessies voor diensten en IIB-diensten. De Aanbestedingsrichtlijnen zijn hierop weliswaar niet van toepassing, maar de algemene beginselen van het Verdrag gelden uiteraard wel. Volgens de Commissie heeft dit met name gevolgen voor de wijze waarop de aanbestedingen openbaar hadden moeten worden gemaakt.

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 30

Hoofdkantoor

Bezuidenhoutseweg 30

Postbus 20101

2500 EC 's-Gravenhage

Website www.minez.nl

Email ezpost@minex.nl

Telefax (070) 347 40 81

Telefoon (070) 379 89 11

Behandeld door

Doorkiesnummer

Telefax

070 379 6094

Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

De Commissie is van mening dat op grond van het transparantiebeginsel ook de opdrachten die niet onder de Aanbestedingsrichtlijnen vallen, vooraf moeten worden gepubliceerd, mits ze verband houden met de interne markt. De Commissie heeft 31 juli 2006 een interpretatieve mededeling gepubliceerd waarin zij haar visie over transparantie weergeeft. De Commissie heeft een aantal zaken voor het Hof van Justitie EG gebracht, waarin volgens de Commissie niet voldoende transparant is aanbesteed. De meeste lidstaten, waaronder Nederland, zijn het niet eens met de interpretatie van de Commissie. Zij vinden dat de eis van publicatie vooral voor kleinere opdrachten te ver gaat. Nederland intervenueert daarom in deze zaken. Dit voorjaar wordt in de meest relevante zaak ("Finse keukenzaak") een uitspraak verwacht. Bovendien is Nederland van mening dat de Commissie zijn interpretatie niet met terugwerkende kracht kan laten gelden, omdat dit de rechtszekerheid aantast.

Ten einde in de toekomst problemen te voorkomen adviseer ik u bij het plaatsen van opdrachten die zijn gefinancierd met EFRD-subsidies, rekening te houden met de opvatting van de Commissie. Dit houdt in dat er bepaalde basissnormen gelden bij het verstrekken van overheidsopdrachten, te weten voorafgaande bekendmaking, niet-discriminerende selectie en gunning en de mogelijkheid tot rechtsbescherming.

- Voorafgaande bekendmaking dient (volgens de Europese Commissie) uitgelgd te worden als een bekendmaking van een voldoende toegankelijke aankondiging van de opdracht, bedoeld om de opdracht voor mededinging open te stellen. Contact opnemen met een aantal potentiële ondernemers voldoet volgens de Commissie niet. De aanbestedende dienst moet zelf besluiten welk medium gebruikt wordt voor de bekendmaking. De interne markt relevantie moet daarbij leidend zijn. Met een publicatie op de website www.aanbestedingskalender.nl (gratis) voldoet u in ieder geval aan de eisen.
- Niet discriminerende selectie en gunning houdt in dat er geen discriminerende eisen in de opdrachtbeschrijving mogen worden gesteld en evenmin discriminerende voorwaarden en termijnen mogen worden gehanteerd. Tevens dienen maatregelen om het aantal gegadigden tot een geschikt niveau te beperken transparant en niet-discriminerend te zijn. Ook de gunning dient op niet-discriminerende en transparante wijze plaats te vinden, bij eventueel onderhandelen dienen bijvoorbeeld alle inschrijvers over dezelfde informatie te beschikken.
- Mogelijkheid tot rechtsbescherming houdt voor u in dat beslissingen die voor beroep open staan (beslissingen die mogelijk Gemeenschapsrecht schenden), gemotiveerd moeten worden, hetzij in de beslissing zelf, hetzij op verzoek na de mededeling van de beslissing.

Deze basissnormen van de Commissie gelden overigens alleen voorover het gaat om opdrachten die voldoende verband houden met de interne markt. Dit betekent dat bij een opdracht onder de drempelbedragen moet worden nagegaan of deze mogelijk relevant is voor de Europese markt. Ik adviseer, indien u van mening bent dat dit niet het geval is, de

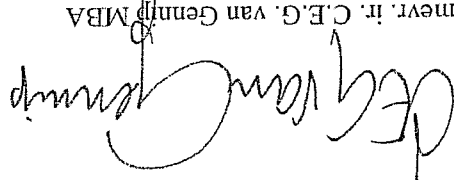

motivering daarvoor vast te leggen in het dossier. De beoordeling of er sprake is van interne markt relevantie dient volgens de Commissie gebaseerd te zijn op een evaluatie van de individuele omstandigheden van de opdracht in kwestie, zoals het onderwerp en de geschatte waarde van de opdracht, de kenmerken van de sector en de geografische ligging van de plaats van uitvoering. De Commissie geeft in haar interpretatieve mededeling niet concreet aan hoe deze criteria moeten worden toegepast. In een eerder concept van de interpretatieve mededeling heeft de Commissie wat betreft de geschatte waarde van de opdracht een ondergrens voorgesteld van 10% van het drempelbedrag (€ 527.800) voor opdrachten voor werken en 20% van het drempelbedrag (€ 42.200) voor leveringen en diensten. Vanwege verzet van lidstaten tegen de hoogte van deze grenzen heeft de Europese Commissie deze bedragen overigens niet opgenomen in de definitieve mededeling. De Commissie hanteert deze bedragen niet als formele grenzen. Maar ze geven wel een indicatie van de grenzen die de Commissie in de praktijk kan hanteren bij het beoordelen of een aanbesteding relevant is voor de interne markt.

Het ontbreken van duidelijke criteria om te bepalen of een aanbesteding relevant is voor de interne markt, vormt een belemmering om te komen tot een goede beslissing over de te volgen aanbestedingsprocedure. Ik heb daarom besloten het initiatief te nemen tot een expert-comité waarin de criteria nader bezien kunnen worden door een vertegenwoordiging van de gezamenlijke programma-uitvoerders. Het coördinatiepunt Structuurfondsen (drs. R. van Raak) van mijn Ministerie zal dit comité snel in 2007 opstarten en het secretariaat voeren. U wordt hierover binnenkort benaderd. Dit comité zou ook in concrete gevallen, daar waar een programma-uitvoerder daar aanleiding toe ziet, om advies gevraagd kunnen worden.

Nadat uitspraken van het Europees Hof van Justitie duidelijkheid verschaffen over welke transparantie-eisen er concreet gelden onder de Europese aanbestedingsdrempels, zal er Nederlandse regelgeving komen waarin deze eisen worden voorgeschreven. Zolang die duidelijkheid er niet is, adviseer ik u op bovenbeschreven wijze te handelen.

Hoogachtend,

mevr. ir. C.E.G. van Gennip MBA
Staatssecretaris van Economische Zaken

Staatssecretaris van Economische Zaken

Alteur

Aan
Samenwerkingsverband Noord-Nederland
T.a.v. de heer H. Cock
Postbus 779
9700 AT GRONINGEN

Datum	Lw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
20 DEC 2006		OI/REB/CGB 6109072.b71	I

advies aanbesteden in het kader van EFRO

Onderwerp

Geachte heer Cock,

Bij de reguliere audits van de Europese programma's voor versterking van regionale en stedelijke economie in Nederland, de zogeheten Doelstelling 2-programma's, heeft de Europese Commissie (hierna: Commissie) een aantal tekortkomingen geconstateerd. Hierover heeft zij september jl. een brief gestuurd. De Commissie heeft onder andere geconcludeerd dat in Nederland de EFRO-projecten die niet onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen vallen, in veel gevallen niet op een juiste wijze zijn aanbesteed. De Commissie is er daarbij vanuit gegaan dat het transparantiebeginsel zo uitgelegd moet worden dat er altijd vooraf gepubliceerd dient te worden. In deze brief wil ik u als programma-uitvoerders van de Doelstelling 2-programma's informeren over hoe u het beste kunt handelen bij het verstrekken van opdrachten die niet onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen vallen. Dit zijn bijvoorbeeld de opdrachten waarvan de waarde onder de Europese drempelbedragen ligt, concessies voor diensten en IIB-diensten. De Aanbestedingsrichtlijnen zijn hierop weliswaar niet van toepassing, maar de algemene beginselen van het Verdrag gelden uiteraard wel. Volgens de Commissie heeft dit met name gevolgen voor de wijze waarop de aanbestedingen openbaar hadden moeten worden gemaakt.

Bezoekadres	Bezuidenhoutseweg 30	Doorkeysnummer	070 379 8034	Telefax	070 379 6094
Hoofdkantoor	Bezuidenhoutseweg 30	Telefoon (070) 379 89 11	Behandeld door		
Postbus 20101		Telefax (070) 347 40 81			
		Email ezpost@minex.nl			

De Commissie is van mening dat op grond van het transparantiebeginsel ook de opdrachten die niet onder de Aanbestedingsrichtlijnen vallen, vooraf moeten worden gepubliceerd, mits ze verband houden met de interne markt. De Commissie heeft 31 juli 2006 een interpretatieve mededeling gepubliceerd waarin zij haar visie over transparantie weergeeft. De Commissie heeft een aantal zaken voor het Hof van Justitie EG gebracht, waarin volgens de Commissie niet voldoende transparant is aanbesteed. De meeste lidstaten, waaronder Nederland, zijn het niet eens met de interpretatie van de Commissie. Zij vinden dat de eis van publicatie vooral voor kleinere opdrachten te ver gaat. Nederland intervineert daarom in deze zaken. Dit voornamelijk wordt in de meest relevante zaak ("Finse keukenzaak") een uitspraak verwacht. Bovendien is Nederland van mening dat de Commissie zijn interpretatie niet met terugwerkende kracht kan laten gelden, omdat dit de rechtszekerheid aantast.

Ten einde in de toekomst problemen te voorkomen adviseer ik u bij het plaatsen van opdrachten die zijn gefinancierd met EFRO-subsidies, rekening te houden met de opvatting van de Commissie. Dit houdt in dat er bepaalde basisnormen gelden bij het verstrekken van overheidsopdrachten, te weten voorafgaande bekendmaking, niet-discriminerende selectie en gunning en de mogelijkheid tot rechtsbescherming.

- Voorafgaande bekendmaking dient (volgens de Europese Commissie) uitgelegd te worden als een bekendmaking van een voldoende toegankelijke aankondiging van de opdracht, bedoeld om de opdracht voor mededinging open te stellen. Contact opnemen met een aantal potentiële ondernemers voldoet volgens de Commissie niet. De aanbestedende dienst moet zelf besluiten welk medium gebruikt wordt voor de bekendmaking. De interne markt relevante moet daarbij leidend zijn. Met een publicatie op de website www.aanbestedingskalender.nl (gratis) voldoet u in ieder geval aan de eisen.
- Niet discriminerende selectie en gunning houdt in dat er geen discriminerende eisen in de opdrachtbeschrijving mogen worden gesteld en evenmin discriminerende voorwaarden en termijnen mogen worden gehanteerd. Tevens dienen maatregelen om het aantal gegadigden tot een geschikt niveau te beperken transparant en niet-discriminerend te zijn. Ook de gunning dient op niet-discriminerende en transparante wijze plaats te vinden, bij eventueel onderhandelen dienen bijvoorbeeld alle inschrijvers over dezelfde informatie te beschikken.
- Mogelijkheid tot rechtsbescherming houdt voor u in dat beslissingen die voor beroep open staan (beslissingen die mogelijk Gemeenschapsrecht schenden), gemotiveerd moeten worden, hetzij in de beslissing zelf, hetzij op verzoek na de mededeling van de beslissing.

Deze basisnormen van de Commissie gelden overigens alleen voor zover het gaat om opdrachten die voldoende verband houden met de interne markt. Dit betekent dat bij een opdracht onder de drempelbedragen moet worden nagegaan of deze mogelijk relevant is voor de Europese markt. Ik adviseer, indien u van mening bent dat dit niet het geval is, de

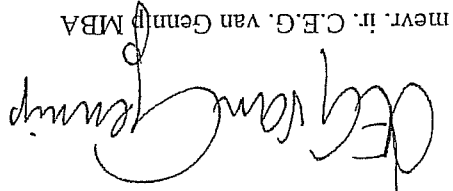

motivering daarvoor vast te leggen in het dossier. De beoordeling of er sprake is van interne markt relevantie dient volgens de Commissie gebaseerd te zijn op een evaluatie van de individuele omstandigheden van de opdracht in kwestie, zoals het onderwerp en de geschatte waarde van de opdracht, de kenmerken van de sector en de geografische ligging van de plaats van uitvoering. De Commissie geeft in haar interpretatieve mededeling niet concreet aan hoe deze criteria moeten worden toegepast. In een eerder concept van de interpretatieve mededeling heeft de Commissie wat betreft de geschatte waarde van de opdracht een onderscheid van 10% van het drempelbedrag (€ 527.800) voor opdrachten voor werken en 20% van het drempelbedrag (€ 42.200) voor leveringen en diensten. Vanwege verzet van lidstaten tegen de hoogte van deze grenzen heeft de Europese Commissie deze bedragen overigens niet opgenomen in de definitieve mededeling. De Commissie hanteert deze bedragen niet als formele grenzen. Maar ze geven wel een indicatie van de grenzen die de Commissie in de praktijk kan hanteren bij het beoordelen of een aanbesteding relevant is voor de interne markt.

Het ontbreken van duidelijke criteria om te bepalen of een aanbesteding relevant is voor de interne markt, vormt een belemmering om te komen tot een goede beslissing over de te volgen aanbestedingsprocedure. Ik heb daarom besloten het initiatief te nemen tot een expert-comité waarin de criteria nader bezien kunnen worden door een vertegenwoordiging van de gezamenlijke programma-uitvoerders. Het coördinatiepunt Structuurfondsen (drs. R. van Raak) van mijn Ministerie zal dit comité snel in 2007 opstarten en het secretariaat voeren. U wordt hierover binnenkort benaderd. Dit comité zou ook in concrete gevallen, daar waar een programma-uitvoerder daar aanleiding toe ziet, om advies gevraagd kunnen worden.

Nadat uitspraken van het Europees Hof van Justitie duidelijkheid verschaffen over welke transparantie-eisen er concreet gelden onder de Europese aanbestedingsdrempels, zal er Nederlandse regelgeving komen waarin deze eisen worden voorgeschreven. Zolang die duidelijkheid er niet is, adviseer ik u op bovenbeschreven wijze te handelen.

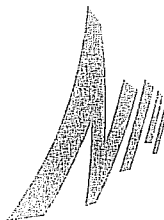
Hoogachtend,

mevr. ir. C.E.G. van Gemlip MBA

Staatssecretaris van Economische Zaken

Staatssecretaris van Economische Zaken

Auteur

Aan
Provincie Flevoland - EU - programma's
T.a.v. mevrouw J. v.d. Brink
Postbus 55
8200 AB LELYSTAD

Datum Uw kenmerk Ons kenmerk Bijlage(n)

20 DEC 2006

OI/RBB/CCB
6109072.571

advies aanbesteden in het kader van EFRO

Geachte mevrouw Van den Brink,

Bij de reguliere audits van de Europese programma's voor versterking van regionale en stedelijke economie in Nederland, de zogeheten Doelstelling 2-programma's, heeft de Europese Commissie (hierna: Commissie) een aantal tekortkomingen geconstateerd. Hierover heeft zij september jl. een brief gestuurd. De Commissie heeft onder andere geconcludeerd dat in Nederland de EFRO-projecten die niet onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen vallen, in veel gevallen niet op een juiste wijze zijn aanbesteed. De Commissie is er daarbij vanuit gegaan dat het transparantiebegeinzel zo uitgelegd moet worden dat er altijd vooraf gepubliceerd dient te worden. In deze brief wil ik u als programma-uitvoerders van de Doelstelling 2-programma's informeren over hoe u het beste kunt handelen bij het verstrekken van opdrachten die niet onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen vallen. Dit zijn bijvoorbeeld de opdrachten waarvan de waarde onder de Europese drempelbedragen ligt, concessies voor diensten en IIB-diensten. De Aanbestedingsrichtlijnen zijn hierop weliswaar niet van toepassing, maar de algemene beginselen van het Verdrag gelden uiteraard wel. Volgens de Commissie heeft dit met name gevolgen voor de wijze waarop de aanbestedingen openbaar hadden moeten worden gemaakt.

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 30

Doorkeesnummer
070 379 8034

Telefax
070 379 6094

Hoofdkantoor

Telefoon (070) 379 89 11

Behandeld door

Telefax (070) 347 40 81

Email ezpost@minez.nl

Website www.minez.nl

2500 EC 's-Gravenhage

Postbus 20101

Bezuidenhoutseweg 30

Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

De Commissie is van mening dat op grond van het transparantiebeginsel ook de opdrachten die niet onder de Aanbestedingsrichtlijnen vallen, vooral moeten worden gepubliceerd, mits ze verband houden met de interne markt. De Commissie heeft 31 juli 2006 een interpretatieve mededeling gepubliceerd waarin zij haar visie over transparantie weergeeft. De Commissie heeft een aantal zaken voor het Hof van Justitie EG gebracht, waarin volgens de Commissie niet voldoende transparant is aanbesteed. De meeste lidstaten, waaronder Nederland, zijn het niet eens met de interpretatie van de Commissie. Zij vinden dat de eis van publicatie vooral voor kleinere opdrachten te ver gaat. Nederland intervenueert daarom in deze zaken. Dit voorjaar wordt in de meest relevante zaak ("Finse keukenzaak") een uitspraak verwacht. Bovendien is Nederland van mening dat de Commissie zijn interpretatie niet met terugwerkende kracht kan laten gelden, omdat dit de rechtszekerheid aantast.

Ten einde in de toekomst problemen te voorkomen adviseer ik u bij het plaatsen van opdrachten die zijn gefinancierd met EFRO-subsidies, rekening te houden met de opvatting van de Commissie. Dit houdt in dat er bepaalde basisnormen gelden bij het verstrekken van overheidsopdrachten, te weten voorafgaande bekendmaking, niet-discriminerende selectie en gunning en de mogelijkheid tot rechtsbescherming.

- Voorafgaande bekendmaking dient (volgens de Europese Commissie) uitgelegd te worden als een bekendmaking van een voldoende toegankelijke aankondiging van de opdracht, bedoeld om de opdracht voor mededinging open te stellen. Contact opnemen met een aantal potentiële ondernemers voldoet volgens de Commissie niet. De aanbestedende dienst moet zelf besluiten welk medium gebruikt wordt voor de bekendmaking. De interne markt relevante moet daarbij leidend zijn. Met een publicatie op de website www.aanbestedingskalender.nl (gratis) voldoet u in ieder geval aan de eisen.

- Niet discriminerende selectie en gunning houdt in dat er geen discriminerende eisen in de opdrachtbeschrijving mogen worden gesteld en evenmin discriminerende voorwaarden en termijnen mogen worden gehanteerd. Tevens dienen maatregelen om het aantal gegadigden tot een geschikt niveau te beperken transparant en niet-discriminerend te zijn. Ook de gunning dient op niet-discriminerende en transparante wijze plaats te vinden, bij eventueel onderhandelen dienen bijvoorbeeld alle inschrijvers over dezelfde informatie te beschikken.
- Mogelijkheid tot rechtsbescherming houdt voor u in dat beslissingen die voor beroep open staan (beslissingen die mogelijk Gemeenschapsrecht schenden), gemotiveerd moeten worden, hetzij in de beslissing zelf, hetzij op verzoek na de mededeling van de beslissing.

Deze basisnormen van de Commissie gelden overigens alleen voorover het gaat om opdrachten die voldoende verband houden met de interne markt. Dit betekent dat bij een opdracht onder de drempelbedragen moet worden nagegaan of deze mogelijk relevant is voor de Europese markt. Ik adviseer, indien u van mening bent dat dit niet het geval is, de

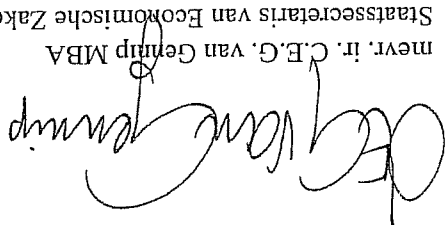

motivering daarvoor vast te leggen in het dossier. De beoordeling of er sprake is van interne markt relevantie dient volgens de Commissie gebaseerd te zijn op een evaluatie van de individuele omstandigheden van de opdracht in kwestie, zoals het onderwerp en de geschatte waarde van de opdracht, de kenmerken van de sector en de geografische ligging van de plaats van uitvoering. De Commissie geeft in haar interpretatieve mededeling niet concreet aan hoe deze criteria moeten worden toegepast. In een eerder concept van de interpretatieve mededeling heeft de Commissie wat betreft de geschatte waarde van de opdracht een ondergrens voorgesteld van 10% van het drempelbedrag (€ 527.800) voor opdrachten voor werken en 20% van het drempelbedrag (€ 42.200) voor leveringen en diensten. Vanwege verzet van lidstaten tegen de hoogte van deze grenzen heeft de Europese Commissie deze bedragen overigens niet opgenomen in de definitieve mededeling. De Commissie hanteert deze bedragen niet als formele grenzen. Maar ze geven wel een indicatie van de grenzen die de Commissie in de praktijk kan hanteren bij het beoordelen of een aanbesteding relevant is voor de interne markt.

Het ontbreken van duidelijke criteria om te bepalen of een aanbesteding relevant is voor de interne markt, vormt een belemmering om te komen tot een goede beslissing over de te volgen aanbestedingsprocedure. Ik heb daarom besloten het initiatief te nemen tot een expert-comité waarin de criteria nader bezien kunnen worden door een vertegenwoordiging van de gezamenlijke programma-uitvoerders. Het coördinatiepunt Structuurfondsen (drs. R. van Raak) van mijn Ministerie zal dit comité snel in 2007 opstarten en het secretariaat voeren. U wordt hierover binnenkort benaderd. Dit comité zou ook in concrete gevallen, daar waar een programma-uitvoerder daar aanleiding toe ziet, om advies gevraagd kunnen worden.

Nadat uitspraken van het Europees Hof van Justitie duidelijkheid verschaffen over welke transparantie-eisen er concreet gelden onder de Europese aanbestedingsdrempels, zal er Nederlandse regelgeving komen waarin deze eisen worden voorgeschreven. Zolang die duidelijkheid er niet is, adviseer ik u op bovenbeschreven wijze te handelen.

Hoogachtend,

mevr. ir. C.E.G. van Gent MBA
Staatssecretaris van Economische Zaken

Staatssecretaris van Economische Zaken

Auteur

Aan
Stichting Euregio Maastrijn
T.a.v. mevrouw J. Jezuits
Limburgsesteen 10
6229 GA MAASTRICHT

Datum Uw kenmerk Ons kenmerk Bijlage(n)

20 DEC 2006

OI/REB/CGB
6109072.b71

1

advies aanbesteden in het kader van EFRO

Onderwerp

Geachte mevrouw Jezuits,

Bij de reguliere audits van de Europese programma's voor versterking van regionale en stedelijke economie in Nederland, de zogeheten Doelstelling 2-programma's, heeft de Europese Commissie (hierna: Commissie) een aantal tekortkomingen geconstateerd. Hierover heeft zij september jl. een brief gestuurd. De Commissie heeft onder andere geconcludeerd dat in Nederland de EFRO-projecten die niet onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen vallen, in veel gevallen niet op een juiste wijze zijn aanbesteed. De Commissie is er daarbij vanuit gegaan dat het transparantiebeginsel zo uitgelegd moet worden dat er altijd vooraf gepubliceerd dient te worden. In deze brief wil ik u als programma-uitvoerders van de Doelstelling 2-programma's informeren over hoe u het beste kunt handelen bij het verstrekken van opdrachten die niet onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen vallen. Dit zijn bijvoorbeeld de opdrachten waarvan de waarde onder de Europese drempelbedragen ligt, concessies voor diensten en IIB-diensten. De Aanbestedingsrichtlijnen zijn hierop weliswaar niet van toepassing, maar de algemene beginselen van het Verdrag gelden uiteraard wel. Volgens de Commissie heeft dit met name gevolgen voor de wijze waarop de aanbestedingen openbaar hadden moeten worden gemaakt.

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 30

Doorkiesnummer
070 379 8034

Telefax
070 379 6094

Behandeld door

Telefoon (070) 379 89 11

Telefax (070) 347 40 81

Email ezpost@minex.nl

Website www.minex.nl

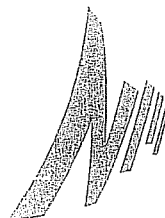
2500 EC 's-Gravenhage

Postbus 20101

Bezuidenhoutseweg 30

Hoofdkantoor

Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

De Commissie is van mening dat op grond van het transparantiebeginsel ook de opdrachten die niet onder de Aanbestedingsrichtlijnen vallen, vooraf moeten worden gepubliceerd, mits ze verband houden met de interne markt. De Commissie heeft 31 juli 2006 een interpretatieve mededeling gepubliceerd waarin zij haar visie over transparantie weergeeft. De Commissie heeft een aantal zaken voor het Hof van Justitie EG gebracht, waarin volgens de Commissie niet voldoende transparant is aanbesteed. De meeste lidstaten, waaronder Nederland, zijn het niet eens met de interpretatie van de Commissie. Zij vinden dat de eis van publicatie vooraf vooral voor kleinere opdrachten te ver gaat. Nederland intervenueert daarom in deze zaken. Dit voorjaar wordt in de meest relevante zaak ("Finse keukenzaak") een uitspraak verwacht. Bovendien is Nederland van mening dat de Commissie zijn interpretatie niet met terugwerkende kracht kan laten gelden, omdat dit de rechtszekerheid aantast.

Ten einde in de toekomst problemen te voorkomen adviseer ik u bij het plaatsen van opdrachten die zijn gefinancierd met EFRCO-subsidies, rekening te houden met de opvatting van de Commissie. Dit houdt in dat er bepaalde basissnormen gelden bij het verstrekken van overheidsopdrachten, te weten voorafgaande bekendmaking, niet-discriminerende selectie en gunning en de mogelijkheid tot rechtsbescherming.

- Voorafgaande bekendmaking dient (volgens de Europese Commissie) uitgelegd te worden als een bekendmaking van een voldoende toegankelijke aankondiging van de opdracht, bedoeld om de opdracht voor mededinging open te stellen. Contact opnemen met een aantal potentiële ondernemers voldoet volgens de Commissie niet. De aanbestedende dienst moet zelf besluiten welk medium gebruikt wordt voor de bekendmaking. De interne markt relevante moet daarbij leidend zijn. Met een publicatie op de website www.aanbestedingskalender.nl (gratis) voldoet u in ieder geval aan de eisen.
- Niet discriminerende selectie en gunning houdt in dat er geen discriminerende eisen in de opdrachtbeschrijving mogen worden gesteld en evenmin discriminerende voorwaarden en termijnen mogen worden gehanteerd. Tevens dienen maatregelen om het aantal gegadigden tot een geschikt niveau te beperken transparant en niet-discriminerend te zijn. Ook de gunning dient op niet-discriminerende en transparante wijze plaats te vinden, bij eventueel onderhandelen dienen bijvoorbeeld alle inschrijvers over dezelfde informatie te beschikken.
- Mogelijkheid tot rechtsbescherming houdt voor u in dat beslissingen die voor beroep open staan (beslissingen die mogelijk Gemeenschapsrecht schenden), gemotiveerd moeten worden, hetzij in de beslissing zelf, hetzij op verzoek na de mededeling van de beslissing.

Deze basissnormen van de Commissie gelden overigens alleen voorover het gaat om opdrachten die voldoende verband houden met de interne markt. Dit betekent dat bij een opdracht onder de drempelbedragen moet worden nagegaan of deze mogelijk relevant is voor de Europese markt. Ik adviseer, indien u van mening bent dat dit niet het geval is, de

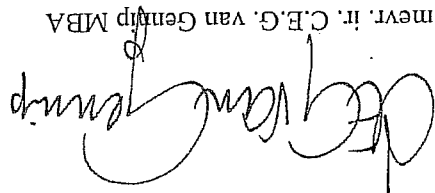

motivering daarvoor vast te leggen in het dossier. De beoordeling of er sprake is van interne markt relevantie dient volgens de Commissie gebaseerd te zijn op een evaluatie van de individuele omstandigheden van de opdracht in kwestie, zoals het onderwerp en de geschatte waarde van de opdracht, de kenmerken van de sector en de geografische ligging van de plaats van uitvoering. De Commissie geeft in haar interpretatieve mededeling niet concreet aan hoe deze criteria moeten worden toegepast. In een eerder concept van de interpretatieve mededeling heeft de Commissie wat betreft de geschatte waarde van de opdracht een ondergrens voorgesteld van 10% van het drempelbedrag (€ 527.800) voor opdrachten voor werken en 20% van het drempelbedrag (€ 42.200) voor leveringen en diensten. Vanwege verzet van lidstaten tegen de hoogte van deze grenzen heeft de Europese Commissie deze bedragen overigens niet opgenomen in de definitieve mededeling. De Commissie hanteert deze bedragen niet als formele grenzen. Maar ze geven wel een indicatie van de grenzen die de Commissie in de praktijk kan hanteren bij het beoordelen of een aanbesteding relevant is voor de interne markt.

Het ontbreken van duidelijke criteria om te bepalen of een aanbesteding relevant is voor de interne markt, vormt een belemmering om te komen tot een goede beslissing over de te volgen aanbestedingsprocedure. Ik heb daarom besloten het initiatief te nemen tot een expert-comité waarin de criteria nader bezien kunnen worden door een vertegenwoordiging van de gezamenlijke programma-uitvoerders. Het coördinatiepunt Structuurfondsen (drs. R. van Raak) van mijn Ministerie zal dit comité snel in 2007 opstarten en het secretariaat voeren. U wordt hierover binnenkort benaderd. Dit comité zou ook in concrete gevallen, daar waar een programma-uitvoerder daar aanleiding toe ziet, om advies gevraagd kunnen worden.

Nadat uitspraken van het Europees Hof van Justitie duidelijkheid verschaffen over welke transparantie-eisen er concreet gelden onder de Europese aanbestedingsdrempels, zal er Nederlandse regelgeving komen waarin deze eisen worden voorgeschreven. Zolang die duidelijkheid er niet is, adviseer ik u op bovenbeschreven wijze te handelen.

Hoogachtend,

mevr. ir. C.E.G. van Gemip MBA

Staatssecretaris van Economische Zaken

Staatssecretaris van Economische Zaken

Auteur

Aan
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
T.a.v. de heer L.A.M. van Halder
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum	20 DEC 2006
Lv kenmerk	
Ons kenmerk	OI/REB/CGB
Bijlage(n)	1

advies aanbesteden in het kader van EFRO

Geachte heer Van Halder,

Bij de reguliere audits van de Europese programma's voor versterking van regionale en stedelijke economie in Nederland, de zogeheten Doelstelling 2-programma's, heeft de Europese Commissie (hierna: Commissie) een aantal tekortkomingen geconstateerd. Hierover heeft zij september jl. een brief gestuurd. De Commissie heeft onder andere geconcludeerd dat in Nederland de EFRO-projecten die niet onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen vallen, in veel gevallen niet op een juiste wijze zijn aanbesteed. De Commissie is er daarbij vanuit gegaan dat het transparantiebeginsel zo uitgelegd moet worden dat er altijd vooraf gepubliceerd dient te worden. In deze brief wil ik u als programma-uitvoerders van de Doelstelling 2-programma's informeren over hoe u het beste kunt handelen bij het verstrekken van opdrachten die niet onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen vallen. Dit zijn bijvoorbeeld de opdrachten waarvan de waarde onder de Europese drempelbedragen ligt, concessies voor diensten en IIB-diensten. De Aanbestedingsrichtlijnen zijn hierop weliswaar niet van toepassing, maar de algemene beginselen van het Verdrag gelden uiteraard wel. Volgens de Commissie heeft dit met name gevolgen voor de wijze waarop de aanbestedingen openbaar hadden moeten worden gemaakt.

Bezoekadres	Bezuidenhoutseweg 30
Doorkiesnummer	070 379 8034
Telefax	070 379 6094

Hoofdkantoor

Telefoon (070) 379 89 11

Behandeld door

Telefax (070) 347 40 81

Email ezpost@minez.nl

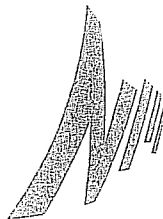
Website www.minez.nl

2500 EC 's-Gravenhage

Postbus 20101

Bezuidenhoutseweg 30

Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermijden

De Commissie is van mening dat op grond van het transparantiebeginsel ook de opdrachten die niet onder de Aanbestedingsrichtlijnen vallen, vooraf moeten worden gepubliceerd, mits ze verband houden met de interne markt. De Commissie heeft 31 juli 2006 een interpretatieve mededeling gepubliceerd waarin zij haar visie over transparantie weergeeft. De Commissie heeft een aantal zaken voor het Hof van Justitie EG gebracht, waarin volgens de Commissie niet voldoende transparant is aanbesteed. De meeste lidstaten, waaronder Nederland, zijn het niet eens met de interpretatie van de Commissie. Zij vinden dat de eis van publicatie vooral voor kleinere opdrachten te ver gaat. Nederland intervenueert daarom in deze zaken. Dit voorjaar wordt in de meest relevante zaak ("Finse keukenzaak") een uitspraak verwacht. Bovendien is Nederland van mening dat de Commissie zijn interpretatie niet met terugwerkende kracht kan laten gelden, omdat dit de rechtszekerheid aantast.

Ten einde in de toekomst problemen te voorkomen adviseer ik u bij het plaatsen van opdrachten die zijn gefinancierd met EFRO-subsidies, rekening te houden met de opvatting van de Commissie. Dit houdt in dat er bepaalde basisnormen gelden bij het verstrekken van overheidsopdrachten, te weten voorafgaande bekendmaking, niet-discriminerende selectie en gunning en de mogelijkheid tot rechtsbescherming.

- Voorafgaande bekendmaking dient (volgens de Europese Commissie) uitgelogd te worden als een bekendmaking van een voldoende toegankelijke aankondiging van de opdracht, bedoeld om de opdracht voor mededinging open te stellen. Contact opnemen met een aantal potentiële ondernemers voldoet volgens de Commissie niet. De aanbestedende dienst moet zelf besluiten welk medium gebruikt wordt voor de bekendmaking. De interne markt relevantie moet daarbij leidend zijn. Met een publicatie op de website www.aanbestedingskalender.nl (gratis) voldoet u in ieder geval aan de eisen.
- Niet discriminerende selectie en gunning houdt in dat er geen discriminerende eisen in de opdrachtbeschrijving mogen worden gesteld en evenmin discriminerende voorwaarden en termijnen mogen worden gehanteerd. Tevens dienen maatregelen om het aantal geadigden tot een geschikt niveau te beperken transparant en niet-discriminerend te zijn. Ook de gunning dient op niet-discriminerende en transparante wijze plaats te vinden, bij eventueel onderhandelen dienen bijvoorbeeld alle inschrijvers over dezelfde informatie te beschikken.
- Mogelijkheid tot rechtsbescherming houdt voor u in dat beslissingen die voor beroep open staan (beslissingen die mogelijk Gemeenschapsrecht schenden), gemotiveerd moeten worden, hetzij in de beslissing zelf, hetzij op verzoek na de mededeling van de beslissing.

Deze basisnormen van de Commissie gelden overigens alleen voorover het gaat om opdrachten die voldoende verband houden met de interne markt. Dit betekent dat bij een opdracht onder de drempelbedragen moet worden nagegaan of deze mogelijk relevant is voor de Europese markt. Ik adviseer, indien u van mening bent dat dit niet het geval is, de

motivering daarvoor vast te leggen in het dossier. De beoordeling of er sprake is van interne markt relevantie dient volgens de Commissie gebaseerd te zijn op een evaluatie van de individuele omstandigheden van de opdracht in kwestie, zoals het onderwerp en de geschatte waarde van de opdracht, de kenmerken van de sector en de geografische ligging van de plaats van uitvoering. De Commissie geeft in haar interpretatieve mededeling niet concreet aan hoe deze criteria moeten worden toegepast. In een eerder concept van de interpretatieve mededeling heeft de Commissie wat betreft de geschatte waarde van de opdracht een ondergrens voorgesteld van 10% van het drempelbedrag (€ 527.800) voor opdrachten voor werken en 20% van het drempelbedrag (€ 42.200) voor leveringen en diensten. Vanwege verzet van lidstaten tegen de hoogte van deze grenzen heeft de Europese Commissie deze bedragen overigens niet opgenomen in de definitieve mededeling. De Commissie hanteert deze bedragen niet als formele grenzen. Maar ze geven wel een indicatie van de grenzen die de Commissie in de praktijk kan hanteren bij het beoordelen of een aanbesteding relevant is voor de interne markt.

Het ontbreken van duidelijke criteria om te bepalen of een aanbesteding relevant is voor de interne markt, vormt een belemmering om te komen tot een goede beslissing over de te volgen aanbestedingsprocedure. Ik heb daarom besloten het initiatief te nemen tot een expert-comité waarin de criteria nader bezien kunnen worden door een vertegenwoordiging van de gezamenlijke programma-uitvoerders. Het coördinatiepunt Struichuurfondsen (drs. R. van Raak) van mijn Ministerie zal dit comité snel in 2007 opstarten en het secretariaat voeren. U wordt hierover binnenkort benaderd. Dit comité zou ook in concrete gevallen, daar waar een programma-uitvoerder daar aanleiding toe ziet, om advies gevraagd kunnen worden.

Nadat uitspraken van het Europees Hof van Justitie duidelijkheid verschaften over welke transparantie-eisen er concreet gelden onder de Europese aanbestedingsdrempels, zal er Nederlandse regelgeving komen waarin deze eisen worden voorgeschreven. Zolang die duidelijkheid er niet is, adviseer ik u op bovenbeschreven wijze te handelen.

Hoogachtend,

Mevr. ir. C.E.G. van Genip MBA
Genip

Staatssecretaris van Economische Zaken

Produkt 2

Expertcommissie Aanbesteden

Er is een Expertcommissie toepassing Aanbestedingsregels binnen de structuurfondsen opgericht. Deze commissie bestaat voorlopig uit de volgende leden:

-	Doortje Ninck Block	-	Ministerie van Binnenlandse Zaken (MA stedenprogramma)
-	Sabine van der Heijden	-	Programma Noord
-	Lennart Kortjes	-	Wetgevingsjurist Ministerie van Economische Zaken
-	Hans Blok	-	Ministerie van VROM, Intereg IIB/C
-	Olaf Gähler	-	DI programma Flevoland
-	Ruud van Raak	-	Coördinator Structuurfondsen (voorzitter)

Doestellingen van de Expertcommissie:

1. Onderzoeken van criteria die relevant zijn voor de afwegingen of een aanbesteding relevant is voor de interne markt.
2. Praktische adviezen bij de onderbouwing van de aanbestedingen in dossiers.
3. Concrete gevallen/casusistiek kunnen worden aangeboden voor een peer review.

Proces

De commissie komt in principe eens per kwartaal fysiek bijeen, maar dit kan naar gelang van de noodzaak frequenter plaatsvinden. Tevens kan de Expertcommissie schriftelijk worden geraadpleegd.

PRODUCT 3

Procedures van de Operationele Programma's t.a.v. de selectie voor artikel 4 controles ter plaatse.

Operationele Programma Zuid-Nederland

Proceduur van Zuid t.a.v. artikel 4 controle is gedetailleerd weergegeven in bijlage 1 en wordt gehanteerd vanaf 1 januari 2007.

Operationele Programma Steden

De procedure van het operationele programma t.a.v. de artikel 4 controle is weergegeven in bijlage 2. Op 25 januari wordt deze definitief vastgesteld in het overleg met alle deelprogramma-managers, daarna treedt deze in werking.

Operationele Programma Oost-Nederland

Alle projecten in Oost-Nederland worden minimaal één keer bezocht na de tweede of derde voortgangsrapportage.

Uitzonderingen hierop zijn projecten met minder dan 25.000 euro aan subsidie. Alle betalingsbewijzen (facturen en betalingen) moeten voor deze projecten worden meegeleverd met de eindafrekening. Deze procedure is ingegaan op 1 januari 2007

Operationele Programma Flevoland

In Flevoland wordt de projectadministratie van ieder project minimaal één keer ter plekke wordt onderzocht.

Operationele Programma Noord-Nederland

Op 1 februari a.s. heeft het programma management Noord-Nederland overleg met de accountants van Deloitte over de steekproefmethode voor artikel 4 controles ter plaatse. Er zal een risicoanalyse worden gemaakt waaruit blijkt hoe groot de kans op fouten is bij lopende projecten. In Noord-Nederland worden de afgesloten projecten immers voor circa 90% gecontroleerd door Ernst & Young te Zwolle. Hun rol zal gehandhaafd blijven.

Momenteel worden de lopende projecten éénmaal per jaar bezocht in het kader van een voortgangsgesprek, waarbij het accent niet specifiek op de beoordeling van subsidiabiliteit van kosten ligt.

N.a.v. de artikel 4 checklists die eind januari definitief worden, zal Noord-Nederland een steekproefmethode voor de lopende projecten selecteren. Voor deze projecten zal de vragenlijst volledig moeten worden ingevuld evenals de vragenlijst "subsidiabiliteit". Met name omdat ook Ernst & Young reeds wordt ingeschakeld bij afgeronde projecten, zal op zorgvuldige wijze een passende steekproefmethode moeten selecteren. Daarbij is de hulp van de programma-accountant noodzakelijk.

Bijlage 1

Operationele Programma Zuid-Nederland: Beschrijving van de steekproefmethode voor de selectie van artikel 4 controles ter plaatse.

Algemeen

Deze beschrijving bestaat uit twee delen. In de eerste plaats wordt een beschrijving gegeven van de wijze waarop de steekproef voor de controles ter plaatse wordt ingericht. Kortom op basis van welke criteria beslissen we om bij een project een artikel 4 controle ter plaatse uit te voeren. In de tweede plaats wordt aangegeven op basis van welke factoren wij de selectie van de te controleren facturen/kostenposten maken bij een reeds geselecteerd project.

Bij de overweging voor de steekproefmethode zijn er een aantal uitgangspunten van belang.

- de omvang van de artikel 4 controles;
- tijdstip van de uit te voeren controle;
- welke signalen zijn er voor het uitvoeren van een artikel 4 controle ter plaatse.
- gelijkmatische verdeling van de controles over de maatregelen en in de tijd, conform de vereisten die gesteld worden aan de 5% controles;

Omvang van de artikel 4 controles

De omvang van de artikel 4 controles zal worden uitgedrukt in een percentage van het totaal aan projecten wat wordt uitgevoerd. Bij het vaststellen van het percentage dient met de volgende zaken rekening te worden gehouden:

- a. Naast de artikel 4 controles door de beheersautoriteit worden er ook nog controles uitgevoerd door andere instanties zoals:
 - de 5% controles door de accountant;
 - controles door de audit dienst van de Europese Commissie;
 - controles door het ministerie van Economische Zaken;
- b. Het zal gaan om een minimum percentage, immers afhankelijk van de bevindingen uit de steekproeven kan uitbreiding noodzakelijk zijn;
- c. Er zijn eendebegunstigden die meerdere projecten uitvoeren, deze zogenaamde ervaringsdeskundigheid telt in onze ogen zwaar mee. Dat wil zeggen als een project van dezelfde eendebegunstigde in een artikel 4 controle heeft gezeten en de bevindingen zijn positief, dan zal een volgend project in eerste instantie niet in de artikel 4 controle vallen.

Tijdstip van de artikel 4 controles

Naar onze mening dient van een controle ter plaatse een preventieve werking uit te gaan. Dit houdt in dat we zoveel mogelijk vooraan in het traject onze artikel 4 controles uit willen voeren. De eendebegunstigde heeft dan nog weinig kosten gemaakt. We kunnen dan, naast het afkijken van subsidiebele kosten, voor de toekomst aanbevelingen geven voor een goede administratie van de subsidiebele kosten. Wij vinden deze preventieve werking belangrijk omdat:

- het een stuk klantvriendelijker is richting de eendebegunstigden;
- we hiermee voorkomen dat aan het einde van de rit een groot deel van de subsidiebele kosten worden afgekeurd door niet voldoen aan de administratieve verplichtingen, dit is zowel voor de eendebegunstigde als voor ons van belang;

Het in een vroegtijdig stadium uitvoeren van artikel 4 controles (bij enigszins substantiële omvang gerealiseerde kosten in de voortgangstrapportage) houdt in dat het percentage aan gecontroleerde kosten minder groot zal zijn, dan wanneer we een controle uitvoeren in de eindfase van een project. Om deze reden zullen wij het aantal controles dan ook uitdrukken in een percentage van het aantal projecten en derhalve niet in een percentage van de gerealiseerde kosten.

Steeckproefmethode:
Bij de bepaling van de steekproef wordt rekening gehouden met de volgende factoren:

Steeckproef Soort controle:

- Vaststellen dat de medegefinancierde goederen en diensten zijn geleverd en de opgevoerde uitgaven daadwerkelijk zijn gemaakt;
- Vaststellen dat de voorwaarden van de toepasselijke beschikking van de commissie zoals bedoeld in artikel 28 van de Verordening (EG) 1260/1999 zijn nageleefd.
- Vaststellen dat de geldende nationale en communautaire voorschriften zijn nageleefd.

Doel van de controle:

Deel 2 van de beschrijving:

De volledigheid van de selectie steekproef kan worden beoordeeld aan de hand van een spreadsheet waarin alle opmerkingen uit verwerking van de voortgangrapportages per project en programmanager zijn verantwoord. Dit spreadsheet wordt al ingericht voor de zogenaamde OLAF-meldingen. Achter elke opmerking wordt aangegeven of het reden is voor een OLAF-melding dan wel voor een controle ter plaatse.

De aandachtspunten uit de beschikking zullen tevens verwerkt worden in de risicoanalyse voor de 5% controles door de programma-accounant. Voor de risicoanalyse worden checklisten ingevoerd derhalve is deze ook zichtbaar.

De controleverslagen van de betaalautoriteit zijn tevens inzichtelijk, deze worden doorgenomen en belangrijke indicaties voor een artikel 4 controle zullen worden meegenomen.

De selectie van projecten welke in aanmerking komen voor de controle ter plaatse zal op twee manieren plaatsvinden.

- een a-selectie steekproef van 5% rekening houdend met een gelijke verdeling over de maatregelen en in de tijd, conform de vereisten die gestelde worden aan de 5% controles door een onafhankelijke accounant;
- een selectie steekproef op basis van de signalen zoals in de bovenstaande paragraaf beschreven. De omvang van deze steekproef is afhankelijk van het aantal signalen dat we ontvangen.

Uitgangspunt is dat we op alle signalen actie ondernemen.

Selectie van projecten welke in aanmerking komen voor de artikel 4 controle ter plaatse.

De keuze om een artikel 4 controle uit te voeren bij een bepaald project kan vanuit verschillende bronnen gevoed worden namelijk.

- constatering van de ontvangen voortgangrapportages;
- risicoanalyse ten behoeve van de 5% controles;
- omvang van de projecten in combinatie met het % EFRO-middelen;
- verzoek tot indiening van een incidenteel voorschot (op ons risico immers er staan nog geen kosten tegenover);
- extra aandachtspunten uit de beschikking (aanbesteden, aankoop grond, grote hoeveelheid interne loonkosten);
- opmerkingen van de betaalautoriteit bij de certificering van de gerealiseerde uitgaven;
- uitkomsten uit de voortgangsgesprekken van de programmanager en startgesprekken van de financieel adviseur;

Signalen voor het uitvoeren van een controle ter plaatse

- de risico's die verschillende kostensorten met zich meebrengen;
- de omvang van de kosten per kostensort;
- efficiëntie van de uit te voeren controle;
- voorkomen van dubbele controles.

Bovenstaande factoren zijn benoemd om de controle effectief, efficiënt en doelmatig te houden.

- Onderstaand is per kostensort aangegeven hoe we er, geliet op bovenstaande factoren, mee omgaan:
- interne loonkosten: brengt een urenregistratie met autorisatie met zich mee. Vaak bestaat een groot deel van de projectkosten uit interne loonkosten. Ter voorkoming van het ontbreken van zo'n urenregistratie aan het einde van het project, dienen we bij de eerste rapportage (indien substantiële kosten zijn gemaakt), danwel bij de tweede rapportage na te gaan dat er een urenregistratie aanwezig is en dat de interne loonkosten zijn berekend conform de subsidievoorwaarden. Als we de berekening van de tarieven toetsen en vervolgens voor een aantal uren nagaan dat de urenregistratie met autorisatie plaatsvindt, is het niet noodzakelijk dat we de uren integraal gaan aansluiten, immers de accountant doet dit bij de einddeclaratie. Wel moeten we ter validering door de Audit Dienst vastleggen welke uren van welke personen we hebben gezien.
 - Aankopen van grond en gebouwen: gezien omvang van het bedrag is risico groot als de kosten niet subsidieabel blijken te zijn. Deze kosten dienen dus integraal te worden gecontroleerd op subsidieabiliteit.
 - Kosten van derden boven de grens (nog te bepalen): dienen, gezien omvang en risico, integraal gecontroleerd te worden op subsidieabiliteit. Dat wil zeggen aantonen marktconformiteit, transparantie en naleving gelijke kansen.
 - Afhankelijk van de totale projectkosten, en de omvang van het aantal facturen onder de aanbestedingsgrens worden er naar inzicht van de financieel adviseur/controller al dan niet nog een aantal facturen gecheckt.

Registratie van de uitgevoerde controle:

Voor de registratie van de controle wordt gebruik gemaakt van de checklist "artikel 4 controle on the spot d.d. 09-01-2007".

Bijlage 2 Operationele Programma Steden: Selectiemethode artikel 4 controles (concept)

Basis is niet een aselcte steekproef, omdat het geen rekening houdt met inherente risico's. Voorstel is om de projecten te kiezen op basis van een jaarlijkse risico-analyse, zoals het auditplan ons ook al voorschijft. Nu moeten echter niet alleen door de accountant de dossiers bij het programmaanagement worden gecontroleerd, maar aanvullend dus ook door het programmaanagement de dossiers bij de eindbegunstigde. Voorstel is dan om minimaal voor de projecten die door de accountant uit de risico-analyse zijn gehaald een projectbezoek af te leggen. Natuurlijk is het ter beoordeling van het programmaanagement of op grond van informatie uit andere bronnen (controles EC, rekenkamer, voortgangstrapportages, ADBZK) nog aanvullende controles worden uitgevoerd.

Hiermee kan het bestaande systeem intact worden gehouden, maar kan veel meer zekerheid worden verkregen over de juistheid van de uitgaven. Bovendien bevat het systeem een herkenbare en redelijke objectieve selectie van de projecten (die dus feitelijk door de accountant wordt aangereikt) die minimaal een projectbezoek krijgen.

Uitwerking risico-analyse zoals voorgeschreven in het auditplan

Nadat de relevante achtergrondinformatie is verzameld, zal de instantie die belast is met de audit een risico-analyse maken van de objecten die mogelijk in aanmerking kunnen komen bij de audit. Een onderscheid kan hierbij gemaakt worden tussen **inherente risico's** en **controlerisico's**. Inherente risico's betreffen de kans op onregelmatigheden of het zich voordoen van materiële fouten. Controlerisico's hebben betrekking op het feit dat controles de fouten of onregelmatigheden niet voorkomen of ontdekken. De onderstaande factoren bepalen het inherente risico:

- De complexiteit van de regelgeving omtrent het te controleren object;
- Afspraken over beheer van de subsidie (de aanwezigheid van meer partijen vergroot de kans op fouten en onregelmatigheden);
- Mate van hardheid van de betalingen van eindbegunstigden (facturen van uitvoerders brengen een lager risico met zich mee dan bijvoorbeeld bijdragen in natura);
- Interventiepercentages: het inherente risico van het project kan toenemen indien de (relatieve) bijdrage vanuit het EFRO toeneemt;
- Aard van het project / programma: inherent risico hangt af van de aard van het project/programma;
- De soort eindbegunstigde (overheid, private partij, stichting, etc.);
- Mate van personeelsverloop van de verantwoordelijke instantie. Een hoger personeelsverloop betekent een hoger inherent risico;

De eindbegunstigde of gecontroleerde instantie heeft zelf de verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor een adequaat beheer van de EFRO-middelen. Hij kan trachten de inherente risico's tegemoet te komen. De mate waarin hij dit doet (de mate waarin hij tegemoet komt aan de bovengestelde factoren), bepaalt uiteindelijk het controlerisico. Het controlerisico is groter naarmate de gecontroleerde instantie minder moeite zal doen om te voldoen aan de eisen die worden gesteld aan het beheer van de EFRO-middelen.

De met de audit belaste instantie zal een inschatting moeten maken van zowel het inherente risico als het controlerisico. Deze dienen als input voor de keuze van de auditobjecten.

Deze risico-analyse wordt in het kader van het jaarlijks auditplan in de periode tussen januari en april verricht.

Bijlage 3 Operationele Programma Oost-Nederland: vragen bij een projectbezoek

Vragen gesteld bij een projectbezoek in Oost-Nederland worden in geval in een excel sheet. Deze vragen zijn onder andere:

- Wat is de datum van het projectbezoek?
- Is het dossier van het management compleet?
- Is het dossier van de aanvrager compleet?
- Zijn er opmerkingen t.a.v.:
- o financiële administratie?
- o BTW?
- o Milieu?
- o Staatssteun?
- o Aanbesteding?
- o Aankoop 2^e hands materiaal?
- o Aankoop grond?
- o Aankoop onroerend goed?
- o Tarief uren?
- o Uren van vrijwilligers?
- o Risicokapitaal?
- o Garantiefondsen?
- o Leasing?

Checklist Beheersautoriteit art. 4 Aanvraag om subsidie

1 Inleiding

1.1 Doel van de checklist

Het doel van deze checklist is het vaststellen of de beheersautoriteit subsidie kan verlenen op de aanvraag van de eindbegunstigde. De beheersautoriteit beoordeelt daartoe de aanvraag om subsidie met behulp van onderstaande checklist.

1.2 Gebruik van de checklist

Deze checklist bevat de minimaal te beoordelen aspecten. Ieder programma kan programma specifieke aspecten toevoegen aan deze checklist.

De checklist bevat zo veel mogelijk "open vragen", waarop antwoorden kunnen worden geschreven in de kolom "toelichting". Dat geeft meer informatie dan een vinkje of slechts "ok".

De kolom "Actor" kan als volgt worden gebruikt: voorafgaand aan de beoordeling kan hier worden vermeld welke functionaris dit onderdeel van de checklist dient te beoordelen. Na de beoordeling kan de functionaris zijn/haar paraaf zetten in deze kolom, zodat het duidelijk is dat dit onderdeel van de checklist is beoordeeld en door wie.

De algemene gegevens van hoofdstuk 2 van deze checklist kunnen worden geprint uit het monitoringssysteem. Deze print komt dan in de plaats van hoofdstuk 2.

De ondertekening bevat drie kolommen, zodat eventueel drie personen (behandelaars en coördinator) kunnen parafieren.

2	Algemeen	Actor	Toelichting
1	Programma		
2	Projectnummer en -naam		
3	Eindbegunstigde		
4	NAW gegevens eindbegunstigde		
5	Registreren van de aanvraag		Elk binnengekomen projectvoorstel wordt geregistreerd en van een uniek nummer voorzien.

3 Volledigheid

1	Is standaardaanvraagformulier gebruikt?	
2	Zijn alle vragen ingevuld?	
3	Is projectvoorstel bijgevoegd?	
4	Is gedetailleerde begroting bijgevoegd?	
5	Is startdatum, einddatum en doorlooptijd van het project aangegeven?	
6	Zijn statuten bijgevoegd indien stichting of vereniging?	
7	Indien de aanvrager geen overheid is, is de laatste jaarrekening bijgevoegd?	
8	Indien de aanvrager geen overheid is, zijn actuele uittreksels KvK bijgevoegd?	

4 Project

1	Is sprake van cumulatie met andere EU subsidies?	
2	Wordt het project uitgevoerd binnen het van toepassing zijnde D1/D2 gebied?	
3	Wordt het project binnen de EPD periode gerealiseerd?	

5 Beoordeling van de indicatoren

1	Scoort het project op 1 of meerdere indicatoren?	Zo ja, welke
2	Zijn de indicatoren gekwantificeerd/meetbaar?	
3	Passen de indicatoren in de maatregel?	

6 Hoogte van de bijdrage

1	Welke bijdrage t.o.v. de totale kosten wordt gevraagd?	Welke bijdrage t.o.v. de overheidsbijdrage?	.. % van de investeringen
2	Blijft de bijdrage binnen de maximum percentages die gelden voor het specifieke project?		
3	Is er binnen de maatregel voldoende geld beschikbaar om de aanvraag te honoreren?		

7 Wijze van financieren

1	Is er sprake van een sluitende begroting?		
2	Is er voldoende cofinanciering voorhanden om de kosten te kunnen dekken?		
3	Zijn de toezeggingen m.b.t. de inzet van de cofinanciering aanwezig?		
4	Is aangegeven of de financiering van niet-subsidiabele kosten verzekerd is? Zo niet, is dit toegelicht?		

8 Beleidsmatig

1	Toets het projectvoorstel aan de goedkeuringcriteria per maatregel en prioriteit.		
2	Beoordeel de doelmatigheid en doeltreffendheid van het voorstel binnen het EFD en in relatie tot reeds ingediende aanvragen.		
3	Levert het project in verhouding tot de gevraagde bijdrage voldoende toegevoegde waarde?		“Value for money”
4	Toets het project aan criteria voor duurzaamheid.		
5	Toets het project aan de aspecten van gelijke kansen man/vrouw op de arbeidsmarkt (verenigbaarheid met Europees beleid (art. 12 Vo 1260/1999).		

9 Financieel/juridisch/milieu

1	Beoordeel de fiscale aspecten (o.a. moet het investeringsbedrag incl. of excl. BTW in aanmerking worden genomen).		
2	Beoordeel of er zekerheden moeten worden gesteld in verband met specifieke risico's.	Eventueel door middel van aanvullende voorwaarden.	
3	Beoordeel de juridische aspecten van de eindbegunstigde (rechtspersoonlijkheid of natuurlijk persoon).		
4	Betreft het een project met gevolgen voor milieu?		
5	Is Habitat- of Vogelrichtlijn van toepassing? Zo ja, gebruik de checklist milieu en ruimtelijke ordening.	Te toetsen door middel van een kaart.	

10 Subsidiabiliteit

1	Geef de projectbegroting inzicht in de geraamde projectkosten, met een verdeling naar kostensoorten en uitvoeringsjaren?		
2	Toets of de in de projectbegroting opgenomen kosten(soorten) behoren tot de subsidiabele kosten (Vo. 448/2004).	Zie checklist subsidiabiliteit.	
3	Zijn de eventuele niet-subsidiabele kosten ingevuld?		
4	Is informatie verstrekt over de wijze van gunning van overheidsopdrachten?		
5	Toets of de Europese en/of nationale aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten van toepassing zijn. Zo ja, neem de naleving ervan op als subsidievoorwaarde in de beschikking subsidieverlening.		
6	Toets of er sprake is van staatssteun, waaronder de "de-minimis-regeling".	Zie checklist Staatssteun. Leg de afweging vast of er sprake is van staatssteun.	

11 Eindbegunstigde

1	Is de eindbegunstigde de uitvoerder van het project?		
2	Indien de eindbegunstigde niet de uitvoerder is, hoe is de relatie tussen de eindbegunstigde en de uitvoerder geregeld?		Neem kopie van de uitvoerings-overeenkomst op in het projectdossier.
3	Indien de eindbegunstigde niet de uitvoerder is, hoe is de eindbegunstigde tot de keuze van de uitvoerder gekomen?		○ (openbare) aanbesteding ○ anders, namelijk
4	Wie voert de projectadministratie?		Van belang is dat er één administratie is.

12 Oordeel/conclusie

De aanvraag om subsidie voldoet wel/niet aan de voorwaarden om subsidie te verlenen.
Toelichting:

13 Ondertekening

Datum			
Paraaf			
Naam			
Functie			

Checklist Beheersautoriteit art. 4 Subsidieverlening op aanvragen

1 Inleiding

- 1.1 Doel van de checklist
- Het doel van deze checklist is het vaststellen of de beschikking van de subsidieverlening juist en volledig is. De beheersautoriteit beoordeelt daartoe de concept beschikking met behulp van onderstaande checklist.
- 1.2 Gebruik van de checklist

Deze checklist bevat de minimaal te beoordelen aspecten. Ieder programma kan programma specifieke aspecten toevoegen aan deze checklist.

De checklist bevat zo veel mogelijk "open vragen", waarop antwoorden kunnen worden geschreven in de kolom "toelichting". Dat geeft meer informatie dan een vinkje of slechts "ok".

De kolom "Actor" kan als volgt worden gebruikt: voorafgaand aan de beoordeling kan hier worden vermeld welke functionaris dit onderdeel van de checklist dient te beoordelen. Na de beoordeling kan de functionaris zijn/haar paraaf zetten in deze kolom, zodat het duidelijk is dat dit onderdeel van de checklist is beoordeeld en door wie.

De algemene gegevens van hoofdstuk 2 van deze checklist kunnen worden geprint uit het monitoringssysteem. Deze print komt dan in de plaats van hoofdstuk 2.

De ondertekening bevat drie kolommen, zodat eventueel drie personen (behandelaars en coördinator) kunnen parafieren.

2	Algemeen	Actor	Toelichting
1	Programma		
2	Projectnummer en -naam		
3	Eindbegunstigde		
4	Totaal begrote projectkosten	€	
5	Datum subsidie aanvraag		
6	Deadline verzenden van de beschikking		
7	Is er uitstel van de deadline geweest? Zo ja, wat was de reden?		

	Met welke termijn is dit uitstel verleend?		
8	Is de aanvraag ontvankelijk verklaard, d.w.z. is de aanvraag volledig en wordt aan alle formele eisen voldaan? Zo nee, vermelden welke onderwerpen nog open staan.		

3 Positieve beschikking

1	Ga na of de beschikking (en/of bijbehorende uitvoeringsovereenkomst) de volgende elementen bevat: - kwalitatieve en kwantitatieve doelstelling van het project; - subsidieerbare start- en einddatum; - het maximale subsidiebedrag (zowel absoluut als in % van de totale subsidieerbare kosten); - het totale investeringsbedrag (dus ook de niet subsidieerbare kosten); - de financieringsopzet (zowel van de subsidieerbare kosten als van de totale projectkosten); - eventueel afwijkend bevoorschottingstijme; - eventuele aanvullende voorwaarden die door de stuurgroep en/of adviescommissies zijn voorgesteld en in de besluitvorming zijn meegenomen.		
2	Is vermeld welke begrote kosten niet subsidiabel zijn?		
3	Zijn de voorwaarden en criteria voor afrekening vermeld, bijv. hoe de subsidie wordt vastgesteld indien subsidieerbare uitgaven lager zijn dan begroot?	Opgenomen in standaardvoorwaarden?	
4	Indien er sprake is van overheidsopdrachten (aanbestedingsplichtige opdrachten), is in de beschikking expliciet opgenomen dat de		

	aanbestedingsregels voor overheidsoverdrachten moeten worden gevolgd?		
5	Leg vast welke (versies van de) bijlagen worden meegeleverd.		
6	Leg de verzenddatum van de beschikking vast en de datum waarop uiterlijk bezwaren ingediend zouden moeten worden.		

4 Negatieve beschikking

1	Leg de gegronde redenen voor afwijzing vast.		
2	Stel beschikking op conform A WB (standaardmodel).	Afwijzing subsidieaanvraag	

5 Verzenden beschikking

1	Controleer of de juiste bevoegde instantie de beschikking heeft geparafeerd.		
2	Leg de beschikking vast in monitoringsysteem.		
3	Leg de verplichting vast in de financiële administratie van het programma.		

6 Ondertekening checklist

Datum			
Paraaf			
Naam			
Functie			

Checklist Beheersautoriteit art. 4 Voortgangsrapportage

1 Inleiding

1.1 Doel van de checklist

Het doel van deze checklist is het vaststellen of de voortgangsrapportage tijdig, juist en onderstaande checklist. Tevens worden deze bevindingen meegenomen in de uiteindelijke subsidievaststelling.

1.2 Gebruik van de checklist

Deze checklist bevat de minimaal te beoordelen aspecten. Ieder programma kan programma specifieke aspecten toevoegen aan deze checklist.

De checklist bevat zo veel mogelijk "open vragen", waarop antwoorden kunnen worden geschreven in de kolom "toelichting". Dat geeft meer informatie dan een vinkje of slechts "ok".

De kolom "Actor" kan als volgt worden gebruikt: voorafgaand aan de beoordeling kan hier worden vermeld welke functionaris dit onderdeel van de checklist dient te beoordelen. Na de beoordeling kan de functionaris zijn/haar paraat zetten in deze kolom, zodat het duidelijk is dat dit onderdeel van de checklist is beoordeeld en door wie.

De algemene gegevens van hoofdstuk 2 van deze checklist kunnen worden geprint uit het monitoringsysteem. Deze print komt dan in de plaats van hoofdstuk 2.

De ondertekening bevat drie kolommen, zodat eventueel drie personen (behandelaars en coördinator) kunnen paraferen.

2	Algemeen	Actor	Toelichting
1	Programma		
2	Projectnummer en -naam		
3	Eindbegunstigde		
4	Periode voortgangsrapport		Van ... tot
5	Datum ontvangst rapport		

3 Volledigheid voortgangsrapportage

1	Is het voortgangsrapport volledig ingevuld, incl. de bijlagen?		
2	Zijn de volgende specifieke zaken aanwezig: - bewijzen van daadwerkelijke uitgaven en ontvangsten (facturenlijsten, urenadministraties); - bewijzen van de aanbesteding van overheidsopdrachten; - bewijzen van publiciteitsuitingen.		
3	Is het rapport ondertekend en/of ingezonden door een namens de eindbegunstigde bevoegde persoon?		

4 Beoordelen voortgangsrapportage

1	Geeft het rapport inzicht in de fysieke of inhoudelijke stand van het project?		
2	Zijn de verantwoordende indicatoren aannemelijk en redelijk ten opzichte van de doelstellingcijfers?		
3	Wordt het project uitgevoerd in het overeengekomen tempo? Zo nee, wordt er een gewijzigde planning bijgevoegd en worden er maatregelen voorgesteld om de planning in de komende periode te versnellen?		
4	Zijn eventuele wijzigingen en/of afwijkingen ten opzichte van het projectplan genoemd? Zo ja, beoordeel of deze in overeenstemming zijn met de projectdoelstelling en of er een akkoord moet worden verleend voor dit wijzigingsverzoek		
5	Verzoekt de eindbegunstigde om verlenging van het project? Zo ja, wat wordt de nieuwe einddatum?		

6	Worden alleen projectkosten verantwoord die zijn opgenomen in de goedgekeurde subsidiebele kostenbegroting?		
7	Zijn de uitgaven, cofinanciering en gerealiseerde indicatoren vastgelegd in het monitoringstelsel?		
8	Bestaat op basis van de controle het vermoeden dat sprake is van een onregelmatigheid? Zijn de onregelmatigheden doorgegeven ten behoeve van de verwerking in de onregelmatigheidsadministratie en de melding aan OLA? Heeft de eindbegunstigde gerapporteerd over de follow up van eerder geconstateerde onregelmatigheden en de in dat kader afgesproken corrigerende maatregelen?		
9	Is eventuele correctie n.a.v. de onregelmatigheid verwerkt in het monitoringstelsel?		
10	Is nadere informatie van eindbegunstigde nodig? Zo ja, welke?		
11	Moet de beheersautoriteit actie ondernemen naar aanleiding van gemelde knelpunten?		
12	Moet een projectbezoek worden gearrangeerd?		
13	Zijn de opmerkingen van de beheersautoriteit gecommuniceerd met de eindbegunstigde?		

5 Betaallijsten/Listing

1	Sluit het totaal van de listing aan met het bedrag in het voortgangsrapport?		
2	Beoordeel de tellingen.		
3	Zijn alle gevraagde gegevens (conform het model) vermeld?		
4	Zijn de uitgaven in de projectperiode gemaakt en betaald? Zo nee, geef een toelichting of deze kosten dan toch als subsidiebel kunnen worden beschouwd		Subsidiebele periode van tot

	(bijv. uit eerdere periode).		
5	Blijkt uit de omschrijving dat de uitgaven betrekking hebben op het project?		
6	Beoordeel de projectkosten op subsidiabiliteit.		
7	Is de niet verrekenbare BTW terecht opgevoerd?		
8	Kan uit de voortgangsrapportage worden opgemaakt dat eventuele niet subsidiabele kosten separaat worden geadministreerd?		

6 Overheidsopdrachten (aanbestedingsplichtige opdrachten)

1	Is voldoende informatie verstrekt over de wijze van aanbesteden c.q. het verstrekken van de opdrachten?		Zowel boven als beneden de Europese aanbestedingsdrempels.
	Zo nee, onderzoek om informatie over de wijze van aanbesteden.		

7 Oordeel/conclusie

Ik heb de voortgangsrapportage beoordeeld. Naar mijn mening is de voortgangsrapportage juist, tijdig en volledig.

Er zijn wel/geen uitgaven geschrap in deze voortgangsrapportage.

Toelichting:

8 Ondertekening checklist

Datum			
Paraaf			
Naam			
Functie			

Checklist Beheersautoriteit art. 4 Vaststelling subsidie

1 Inleiding

1.1 Doel van de checklist

Het doel van deze checklist is het vaststellen of de eindafrekening tijdig, juist en volledig is en dat de subsidie juist is vastgesteld. De beheersautoriteit beoordeelt daartoe de eindafrekening en de concept vaststellingsbeschikking met behulp van onderstaande checklist.

1.2 Gebruik van de checklist

Deze checklist bevat de minimaal te beoordelen aspecten. Ieder programma kan programma specifieke aspecten toevoegen aan deze checklist.

De checklist bevat zo veel mogelijk "open vragen", waarop antwoorden kunnen worden geschreven in de kolom "toelichting". Dat geeft meer informatie dan een vinkje of slechts "ok".

De kolom "Actor" kan als volgt worden gebruikt: voorafgaand aan de beoordeling kan hier worden vermeld welke functionaris dit onderdeel van de checklist dient te beoordelen. Na de beoordeling kan de functionaris zijn/haar paraat zetten in deze kolom, zodat het duidelijk is dat dit onderdeel van de checklist is beoordeeld en door wie.

De algemene gegevens van hoofdstuk 2 van deze checklist kunnen worden geprint uit het monitoringsysteem. Deze print komt dan in de plaats van hoofdstuk 2.

De ondertekening bevat drie kolommen, zodat eventueel drie personen (behandelaars en coördinator) kunnen parafieren.

2	Algemeen	Actor	Toelichting
1	Programma		
2	Projectnummer en -naam		
3	Eindbegunstigde		
4	Datum ontvangst eindafrekening		
5	Totale begrote subsidiabele projectkosten	€	
6	Totale begrote investering (incl. niet subs.)	€	
7	Subsidiabele uitgaven volgens eindafrekening	€	

8	Totale uitgaven volgens eindafrekening (incl. niet subsidieerbare uitgaven)	€	
9	Begrote subsidie beschikking subsidieverlening (beschikte EFRQ-bijdrage)	€	
10	Gevraagde subsidie volgens eindafrekening verzoek	€	

3 Volledigheid eindafrekening

1	Is eindafrekening voorzien van vereiste bijlagen?		
2	Is eindafrekening ondertekend?		
3	Is nadere informatie nodig? Zo ja, welke?		
4	Vermeld de datum dat de aanvullende informatie is ontvangen.		

4 Procedurele aspecten

1	Is de prestatie verricht in de projectperiode?	Einddatum subsidieerbare uitgaven van het project: ...
2	Is de eindafrekening tijdig ingediend?	Einddatum volgens beschikking ...

5 Inhoudelijke beoordeling eindafrekening

1	Zijn de doelstellingen van het project behaald?	
2	Beoordeel de gerealiseerde indicatoren ten opzichte van de doelstellingscijfers.	

6 Financiële beoordeling eindafrekening

1	Sluiten de bedragen in de eindafrekening aan met de bijlagen?	
2	Worden alleen projectkosten verantwoord die zijn opgenomen in de begroting?	

3	Zo nee, zijn deze aanvullende kosten subsidiable?		
4	Is het gerapporteerde bedrag plausibel in relatie tot de fysieke/inhoudelijke stand van het project?		
5	Zijn onder- of overschrijdingen t.o.v. de begroting voldoende toegelicht?		
6	Beoordeel de tellingen.		
7	Bevat de eindafrekening misschien onregelmatigheden?		
8	Is een eventuele onregelmatigheid doorgegeven ten behoeve van de verwerking in de onregelmatigheden administratie?		
9	Is de evt. correctie n.a.v. de onregelmatigheid verwerkt in het monitoringstelsel?		
10	Is nadere informatie van eindbegunstigde nodig?		
11	Moet een projectbezoek worden gearrangeerd?		

7 Beoordelen accountantsverklaring

1	Is de accountantsverklaring verplicht?		
2	Komt de accountantsverklaring overeen met het model accountantsverklaring?		
3	Bevat de accountantsverklaring onzekerheden?		
4	Vermeld de accountantsverklaring niet subsidiable uitgaven?		
5	Sluiten de bedragen in de accountantsverklaring aan met de financiële rapportage?		
6	Is de verklaring afgegeven door een externe deskundige zoals bedoeld in artikel 393, lid 1 van het Burgerlijk Wetboek 2?		
7	Is de financiële rapportage gewaarmerkt		

	(stempel en paraaf van accountant)?		
--	-------------------------------------	--	--

8 Beoordelen subsidiabiliteit projectkosten

1	Zijn de uitgaven in de projectperiode gemaakt en betaald?	Subsidiabele periode van tot
2	Zijn de verantwoorde projectkosten subsidiabel?	Gebruik de checklist subsidiabiliteit.
3	Is voldaan aan extra subsidievoorwaarden in de beschikking subsidieverlening?	
4	Blijkt uit de inhoudelijke beschrijving van het project dat de uitgaven betrekking hebben op het subsidiabele project?	
5	Is informatie verstrekt over de wijze van aanbesteden van overheidsopdrachten?	Gebruik de checklist aanbesteding overheidsopdrachten.
6	Moet het project voldoen aan milieu eisen?	Gebruik de checklist milieu en ruimtelijke ordening.
7	Is informatie en bewijsmateriaal verstrekt over de geplееgde promotie en publiciteit?	Gebruik de checklist publiciteit.

9 Beoordelen financiering

1	Is de gerealiseerde financiering in overeenstemming met de begrote financiering? Hierin de totale investering en de totale financiering betrekken, zodat ook achteraf kan worden vastgesteld dat er geen overfinanciering is.	
2	Hebben verschillen tussen realisatie en begroting invloed op het af te rekenen EFRO-bedrag?	
3	Indien nog financiering te ontvangen is, is er dan mede door de accountant vastgesteld en verklaard hoe groot deze bedragen zijn?	
4	Indien de gerealiseerde subsidiabele uitgaven lager zijn dan begroot, zijn alle financieringsbijdragen proportioneel verlaagd?	
5	Zijn eventuele onvoorziene ontvangsten verrekend met de subsidiabele kosten?	

	Zo ja, voor welk bedrag?		
--	--------------------------	--	--

10 Voorgaande controles en beoordelingen

1	Zijn de opmerkingen en constateringen tijdens de controles ter plaatse juist verwerkt in de einddeclaratie?		
2	Zijn de opmerkingen en constateringen bij de beoordeling van de voortgangsrapportages juist verwerkt in de einddeclaratie?		

11 Vaststelling subsidiebedrag

1	Moet de subsidie lager worden vastgesteld omdat bijvoorbeeld: a. activiteiten niet (geheel) hebben plaatsgevonden; b. er niet is voldaan aan de subsidie-voorwaarden (kosten zijn niet subsidiabel); c. er onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt; d. de kosten niet zijn begroot; e. er niet noodzakelijke uitgaven zijn gedeclareerd? f. kosten lager uitvallen dan begroot? Zo ja, is er sprake van overfinanciering en moet de subsidie gekort worden? g. andere oorzaak, namelijk:		€
2	Overeengekomen bijdrage (maximum) volgens beschikking subsidieverlening.		€
3	Berekening subsidiebedrag (... % * subsidiabele uitgaven).		€
4	Reeds betaalde voorschotten.		€
5	Is het slotbedrag van de subsidie juist berekend?		€

12 Beoordelen juistheid vaststellingsbeschikking

1	Is de vaststellingsbeschikking opgesteld overeenkomstig het model?		
2	Zijn NAW gegevens correct?		
3	Is bankrekeningnummer juist?		
4	Zijn de daadwerkelijk gemaakte en betaalde subsidiable kosten ingevuld?		
5	Is de totale EFRO-bijdrage correct ingevuld?		
6	Is de berekening van het eindsaldo EFRO correct opgenomen?		
7	Indien wordt afgeweken van de beschikking subsidieverlening, is onderbouwd hoe en waarom tot de lagere vaststelling is gekomen?		
8	Moeten er nog nadere eisen of verplichtingen worden opgelegd of tenminste ter informatie worden toegevoegd, bijvoorbeeld ten aanzien van instandhouding, maar bijvoorbeeld ook ten aanzien van het volgen van realisaties van resultaatindicatoren en bijv. bewaartermijnen? Zo ja, zijn deze nadere eisen of verplichtingen opgenomen in de vaststellingsbeschikking?		

13 Administratieve verwerking

1	Zijn de gerapporteerde subsidiable uitgaven, slotbetaling en prestatie indicatoren geregistreerd in het monitoringstelsel?		
2	Is de slotbetaling vastgelegd in de financiële administratie?		
3	Indien terugvordering, neem het bedrag op in de vorderingenaanadministratie EFRO.		

14 Oordeel/conclusie

Is de eindafrekening tijdig ontvangen?	Ja	Nee
Zijn alle uitgaven van de ingediende eindafrekening subsidieabel?	Ja	Nee
Is de financiering in de eindafrekening volledig vermeld?	Ja	Nee
Is de subsidie juist vastgesteld?	Ja	Nee
Is de concept vaststellingsbeschikking juist en volledig?	Ja	Nee

15 Ondertekening checklist

Datum			
Paraaf			
Naam			
Functie			